

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ

Центр наукових досліджень та викладання іноземних мов



«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор Центру наукових досліджень
та викладання іноземних мов НАН України

к.філол.н., доцент

ЖАЛАЙ В.Я.

« 25 » червня 2025 р.

СИЛАБУС

навчальної дисципліни ОК 04 ННД

Наукове письмо англійською мовою

для аспірантів

спеціальності В11 «Філологія» Philology

за спеціалізацією 0232 – Література та лінгвістика

Literature and linguistics

галузі знань Культура, мистецтво та гуманітарні науки

третього освітньо-наукового рівня вищої освіти – доктора філософії

Київ 2025

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну	
Повна назва навчальної дисципліни	Наукове письмо англійською мовою
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Центр наукових досліджень та викладання іноземних мов НАН України (м. Київ)
Повна назва структурного підрозділу	кафедра іноземних мов
Розробник(и)	Ільченко О.М., д.філол.н., проф. Крамар Н.А., доктор філософії з філології, ст.н.с.
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень НПК України – 9 рівень QF for ENEA – третій цикл, EQF for LLL – 8 рівень
Семестр вивчення навчальної дисципліни	2 семестр 1 року навчання та 1 семестр 2 року навчання
Обсяг навчальної дисципліни	3 кредити ЄКТС / 90 годин, з яких 12 годин – лекції 10 годин – практичні заняття 68 годин – самостійна робота
Мова(и) викладання	англійська, українська
Викладач(і)	Ільченко О.М., д.філол.н., проф, Крамар Н.А., доктор філософії з філології, ст.н.с. Бедрич Я.В., к.філол.н., доц.
2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі	
Статус дисципліни	обов'язковий компонент, нормативна навчальна дисципліна ОК 04 ННД
Передумови для вивчення дисципліни	Другий рівень вищої освіти (диплом магістра) Аспірант повинен знати: англійську мову на рівні не нижче C1; основні прийоми пошуку та аналізу наукової інформації; основи теорії дискурсу та тексту; структурно-композиційні, мовні, комунікативні та риторичні особливості різножанрових текстів наукового дискурсу. Навчальна дисципліна «Наукове письмо англійською мовою» ґрунтується на базових знаннях і навичках роботи з науковою літературою, зокрема філологічного профілю та літературою

	суміжних галузей знань, пошуку інформації, редагуванні текстів і є базовою для підготовки здобувачів третього рівня вищої освіти – доктора філософії – відповідно до навчального плану спеціальності В11 «Філологія» за спеціалізацією 0232 – Література та лінгвістика галузі знань Культура, мистецтво та гуманітарні науки третього освітньо-наукового рівня вищої освіти – доктора філософії Дисципліна «Наукове письмо англійською мовою» належить до важливих навчальних дисциплін за освітньо-науковим рівнем «доктор філософії». Вона покликана допомогти аспірантові свідомо розуміти специфіку англомовного наукового дискурсу і його основних жанрів; ефективно використовувати англійську мову для отримання і поширення фахової інформації; анотувати та реферувати англомовну та україномовну літературу за фахом, репрезентувати результати власних наукових досліджень англійською мовою у писемній формі (тези, анотації, статті, тощо) відповідно до сучасних вимог англомовної дискурсивної спільноти.
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні.
Обмеження	Обмеження відсутні.
3. Мета навчальної дисципліни Мета: сформувати компетенції щодо володіння конвенціями англомовного наукового дискурсу у світовому глобалізованому науковому просторі, що передбачає оволодіння практичними навичками розрізнення та використання жанрового розмаїття писемного наукового дискурсу, розуміння тексту як послідовності смислових єдностей, принципів макро- та мікроструктурування тексту (заголовки й підзаголовки, засоби мета дискурсу, логічні конектори, засоби орієнтації аудиторії щодо загальної побудови тексту), специфіки інтертекстуальності наукового тексту та запобігання плагіату (коректне цитування, способи посилання на інформаційні джерела), розуміння специфіки наукової аргументації, випрацювання навичок написання ключових елементів наукової праці, способів переведення графічної інформації у словесну (опис таблиць, графіків, схем, процесів тощо, їх тлумачення і порівняння), засвоєння етикету писемної наукової комунікації та досягнення комунікативної стильової досконалості.	
4. Зміст навчальної дисципліни	
1-й модульний цикл Тема 1. Англійська мова як <i>lingua franca</i> сучасної світової науки.	

Тема 2. Метамова науки.

Тема 3. Жанри англомовного наукового дискурсу.

2-й модульний цикл

Тема 4. Англійська писемна мова науки: особливості аргументації.

Тема 5. Етикет англійської мови науки.

3-й модульний цикл

Тема 6. Редагування англомовних наукових текстів.

Тема 7. Образність англомовного наукового дискурсу

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

У результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен

знати:

- статус англійської мови як *lingua franca* сучасної науки та соціальну значущість цієї мови у глобалізованому світі та науковому просторі;
- конвенції наукового дискурсу на відміну від загальнорозмовної (загальнонародної) мови,
- граматичні структури та правила синтаксису, необхідні для продукування текстів англійською мовою в академічній та професійній сферах,
- науково-академічний вокабуляр,
- принципи укладання анотацій, стендових доповідей, написання тез конференцій, наукових статей різних жанрів, доповідей, резюме/CV та супровідних листів, есеїв, подань на грант(и) тощо;
- принципи структурування писемного тексту (параграфи, заголовки,
- засоби когезії та когерентності (логічні конектори тощо).

вміти:

- створювати наукові праці різних жанрів за канонами англомовного наукового дискурсу;
- писати різні типи анотацій, резюме, резюме/CV, супровідних листів,
- писати наукові статті різних жанрів з урахування їхніх складників (огляд літератури, вступ і висновки, матеріал і методи дослідження, експеримент, результати дослідження, а також анотацію та подяку як компоненти статті);
- писати тези конференцій,
- створювати стендові доповіді,
- адекватно структурувати писемний текст (параграфи, абзаци, заголовки, засоби зв'язку (логічні сполучники тощо),
- писати аргументативні есеї, пропозиції/подання на отримання грантів.
- аргументовано, етикетно та стилістично досконало висловлювати думки та обстоювати власні погляди.

6. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних результатів

Завдання навчальної дисципліни ОК 04 ННД «Наукове письмо англійською мовою» полягає у формуванні та набутті таких компетентностей:

загальні компетентності: ЗК: 1-9, 12 (відповідно до переліку загальних компетентностей ОНП). Фахові компетентності: ФК 4, 9, 11, 16-19, 21-23, 25-27 (відповідно до переліку фахових компетентностей ОНП).
Програмні результати навчання: ПРН 1.2, 1.4-1.7, 2.1-2.9, 3.1-3.4, 4.1-4.3, 4.5. (відповідно до переліку програмних результатів навчання ОНП).

7. Види навчальних занять та навчальної діяльності

7.1 Види навчальних занять

Видами навчальних занять при вивченні дисципліни є лекції (Л), практичні (індивідуальні) заняття (П) та самостійна робота (С).

Навчально-тематичний план лекцій і практичних занять

2 семестр 1 року навчання та 1 семестр 2 року навчання

	Назва теми	Кількість годин		
		Л	П	С
1.	Тема 1. Англійська мова як <i>lingua franca</i> сучасної світової науки.	2	1	10
2.	Тема 2. Метамова науки.	1	1	10
3.	Тема 3. Жанри англомовного наукового дискурсу.	1	3	10
4.	Тема 4. Англійська писемна мова науки: особливості аргументації.	2	1	8
5.	Тема 5. Етикет англійської мови науки.	2	1	10
6.	Тема 6. Редагування англомовних наукових текстів.	2	2	10
7.	Тема 7. Образність англомовного наукового дискурсу	2	1	10
		12	10	68
	Усього	90		

Змістовий модуль 1

Тема 1

Л 1

Англійська мова як *lingua franca* сучасної світової науки.

1.1. Англійська мова у контексті неолібералізму та глобалізації.

1.2. Маркетизація англійської мови.

1.3. Контрастивна риторика та поняття «інтелектуального стилю» (Р.Каплан, Й. Гальтунг).

Тема 2

Л-2

Метамова науки.

2.1. Метадискурс (за К.Гайлендом), логічні конектори.

П-1

2.2. Інтертекстуальність та коректне цитування.

2.3. Ще раз про важливість і способи уникнення плагіату.

Тема 3.

Л 3

Жанри англомовного наукового дискурсу.

3.1. Оглядова наукова стаття.

3.2. Стаття-рецензія.

3.3. Наукова емпірична стаття типу IMRAD та варіативність її структури.

3.4. Написання наукових анотацій різних типів.

3.5. Нові тенденції у створенні анотацій – візуальні, відеоанотації тощо.

3.6. Структурування наукової праці та її композиційних сегментів.

3.7. Добір назви наукової праці.

3.8. Написання вступної частини. Структура вступу наукової статті: модель CARS (*create a research space*, за Д. Свейлзом)

3.9. Написання розділу «огляд літератури»,

3.10. Написання розділу «методи»,

3.11. Написання розділу «результати/обговорення»

3.12. Написання підрозділу «подяка».

3.13. Анотації.

П-2

3. 14. Критичне мислення та аналіз наукової інформації.

3.15. Запобігання плагіату.

Змістовий модуль 2

Тема 4.

П-3

Англійська писемна мова науки: особливості аргументації.

4.1. Модель аргументації С.Тулміна. Універсальні вимоги до публікацій vs. специфіка редакційної політики часописів.

4.2. Типи аргументів.

4.3. Типи логічних помилок. Псевдоаргументація.

4.4. Пресупозиції та імплікації у мові науки, їхнє розпізнавання та інтерпретація.

4.5. Універсальні вимоги до публікацій vs. специфіка редакційної політики часописів.

Тема 5.

Етикет англійської мови науки.

Л-4

5.1. Некатегоричність vs. категоричність номінацій. Геджінг.

5.2. Образність англомовного наукового дискурсу.

П -4

5.3. Написання тез конференцій, стендових доповідей, аргументативних есеїв, резюме, супровідних листів, електронних повідомлень, коментарів у блогах тощо) з урахуванням етикетних канонів спілкування англійською мовою та її регіональної варіативності.

Змістовий модуль 3

Тема 6.

Л-5

Редагування англомовних наукових текстів.

6.1. Лексична насиченість та варіативність англомовного наукового тексту.

6.2. «Семантична щільність» (За Е.Гайо).

П 5

6.3. Специфіка інформаційного потоку та тема-рематичний ланцюг.

6.4. Позиціонування підмета та присудка.

6.5. Використання однослівних дієслів (замість фразових дієслів та еквівалентних словосполук).

6.6. Вживання герундію.

6.7. Уникання подвійного заперечення.

6.8. Контекстуально зумовлена заміна пасивного стану активним.

6.9. Спрощення та компресія багатослівних словосполук.

Уникання або перефразування *“that-phrases”, “which-phrases”, “there is/are” phrases” та “of-phrases”*.

Тема 7.

Л 6

Образність англомовного наукового дискурсу.

7.1. Співвіднесеність вербальної та візуальної інформації у англомовному науковому дискурсі: фахова специфіка.

7.2. Стилїстична досконалість мовного оформлення наукової праці.

7.3. Доречне вживання метафоричних зворотів, риторичних запитань й гіпофор, а також ідіом та засобів емпізи.

7.4. Стил ь автора як мистецтво.

7.2 Види навчальної діяльності

Підготовка до лекцій,.

Підготовка до практичних занять.

Підготовка до виконання індивідуальних завдань за модулями.

Підготовка до іспиту.

Виконання кейсу за результатами опанованого матеріалу (написання англійською мовою наукової праці за темою дослідження – оглядової або емпіричної статті, тез конференцій) з урахуванням опанованого матеріалу курсу.

8. Методи викладання, навчання

Модульне навчання.

Лекції-візуалізації.

Інтерактивні лекції.

Метод кейсів.

Обговорення-дискусії.

Проблемно-пошукові методи.

Міждисциплінарне навчання.

9. Методи та критерії оцінювання			
9.1. Критерії оцінювання			
Оцінка	Визначення	Національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
ВІДМІННО	відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5, 0 (відмінно)	$90 \leq RD \leq 100$
ДОБРЕ	в цілому правильна робота з певною кількістю помилок	4, 0 (добре)	$74 \leq RD \leq 89$
ЗАДОВІЛЬНО	виконання задовольняє мінімальні критерії	3,0 (задовільно)	$60 \leq RD \leq 73$
НЕЗАДОВІЛЬНО	можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$35 \leq RD \leq 59$
НЕЗАДОВІЛЬНО	необхідний повторний курс з навчальної дисципліни	2 (незадовільно)	$RD < 35$
9.2 Методи поточного формативного оцінювання			
За дисципліною передбачені такі методи поточного формативного оцінювання: експрес-контроль (опитування та усні коментарі викладача за результатами опитування), настанови викладача в процесі виконання індивідуальних практичних завдань, перевірка, обговорення та оцінювання виконаної роботи.			
9.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання			
Оцінювання протягом семестру проводиться у формі усних опитувань, письмового тестування, перевірки виконання індивідуальних завдань та дискусій. Робота повинна бути виконана самостійно. Оцінювання аспіранта здійснюється таким чином: 1. Експрес-контроль – 30 балів 2. Практичні (індивідуальні заняття) та самостійна робота – 30 балів 3. Іспит – 40 балів Заохочувальні та штрафні бали: 1. Відсутність на лекції без поважних причин - (-) 2 бали.			

2. Відсутність на практичних (індивідуальних) заняттях без поважних причин (-) 2 бали.

3. Підготовка публікації до друку та/або виступу на конференції (+) 10 балів
Сума як штрафних, так і заохочувальних балів не має перевищувати 0,1R=10 балів.
За курсом можливий змішаний спосіб навчання: авторські матеріали укладачів курсу (опорний конспект лекцій та матеріали для практичних занять і самостійної роботи).
Форма підсумкового контролю – іспит.

10. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

10.1 Засоби навчання	Навчальний процес потребує використання мультимедіа, друкованих та електронних освітніх ресурсів.
10.2 Інформаційне та навчально- методичне забезпечення	Основна література: 1. Curry, M., He, F., Li, W., Zhang, T., Zuo, Y., Altalouli, M., & Ayesh, J. (2021). An A to W of academic literacy. University of Michigan Press ELT. ISBN: 978-0472037735 2. Miller-Cochran, S., Stamper R., Cochran, S. (2020). An Insider's Guide to Academic Writing with 2020 APA Update: A Brief Rhetoric. Update Bedford/St. Martin's. ISBN-13 : 978-1319361730 3. Bailey S. (2017). Academic Writing: A Handbook for International Students. Routledge. 4. Glasman-Deal, H. (2020). Science Research Writing: For Native And Non-native Speakers of English. World Scientific Publishing Europe Ltd. Kindle Edition. ASIN: B08S3BNN18 5. Graff, G., Birkenstein, C. (2018). They Say / I Say: The Moves That Matter in Academic Writing with Readings. Fourth edition. W. W. Norton & Company. ISBN: 978-0393631685 6. Mewburn I. (2018). How to Fix Your Academic Writing Trouble: A Practical Guide. Open University Press. 7. Olson, L. (2015). Guide to academic and scientific publication: How to get your writing published in scholarly journals. Letchworth Garden City: eacademia. ASIN : B013F08QTI 8. Paltridge, B.R., & Starfield, S. (2019). Thesis and Dissertation Writing in a Second Language: A Handbook for Students and their Supervisors. New York: Routledge. 9. Sword H. (2012). Stylish Academic Writing. Harvard: Harvard University Press. 10. Ilchenko O., Kramar N. (2021). The Art and Craft of Scholarly Writing : Наукове письмо англійською мовою. Навчальний посібник для аспірантів за освітньо-науковою програмою підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти – доктора філософії – спеціальності 035 «Філологія», галузі знань 03 «Гуманітарні науки». – К.: Видавниче підприємство “ЕДЕЛЬВЕЙС”. – 180 с. ISBN 978-617-7619-40-5

Допоміжна література:

1. Anthony, L. (2018). *Introducing English for Specific Purposes*. Routledge ISBN: 978-1138936652
- Boellstorff, T. (2008). *How to Get an Article Accepted at American Anthropologist (or Anywhere)*. *American Anthropologist*. Retrieved 14 November 2015 from <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1548-1433.2008.00034.x/pdf>
2. Cargill, M., O'Connor P. (2013) *Writing Scientific Research Articles*. Wiley-Blackwell
3. Carter, S., Gueri, C., Aitchison C. (2020). *Doctoral Writing: Practices, Processes and Pleasures*. Springer. Kindle Edition. ASIN B083FGPJLZ
4. Darian S., Ilchenko O. (2012). *IMPACT: Writing for Business, Technology and Science*. – 2nd edition (revised). – K.: Akadempriodyka.
5. Harrell, M. (2016). *Creating Argument Diagrams*. Carnegie Mellon University.
http://www.academia.edu/772321/Creating_Argument_Diagrams
6. Holbrook, A., Bourke, S., Fairbairn, H., & Lovat, T. (2007). Examiner comment on the literature review in Ph.D. theses. *Studies In Higher Education*, 32(3), 337-356. doi: 10.1080/03075070701346899
7. Hyland, K., & Wong, L. (Eds.) (2019). *Specialised English: New Directions in ESP and EAP Research and Practice*. Abingdon: Routledge.
8. Ilchenko O. (2020). *The Language of Science = Англійська для науковців*. – 6th edition, revised. — K.: ТОВ «Видавниче Підприємство «ЕДЕЛЬВЕЙС», ISBN 978-617-7619-34-4
9. Ilchenko O., Shelkovernikova Z. (2020). *Scientific Communication: Online Lecture Notes*. Наукова комунікація: конспект онлайн лекцій (підготовка до кваліфікаційного іспиту з англійської мови, рівень C1). Навчальний посібник для студентів та аспірантів. – K.: ТОВ «Видавниче Підприємство «ЕДЕЛЬВЕЙС» – 256 с. ISBN 978-617-7619-22-1
10. Ilchenko O., Kramar N. (2020). *English for Academic Purposes: Keeping up with the times*. *Studia Linguistica*. 2020. Vol.16. P. 40-57. <http://studia-linguistica.knu.ua/en/english-for-academic-purposes-keeping-up-with-the-times/>
11. Ільченко, О.М. (2021). *Англо-українсько-російський словник міжнародної комунікації: наука, техніка, освіта, журналістика = International Communication: Science, Technology, Education, Journalism (English-Ukrainian-Russian Dictionary)* / за загальною редакцією Жалая В.Я. Видання четверте, доопрацьоване. – K.: Видавниче підприємство “ЕДЕЛЬВЕЙС,”

2021. – 635 с. ISBN 978-617-7619-33-7
https://olgailchenkoauthor.files.wordpress.com/2021/01/2021_ebook_ilchenko_dictionary_636p.pdf
12. Ільченко О.М. (2022). Англійська для науковців. The Language of Science : Підручник. – 7-те вид., доопрац. – К.: Видавниче підприємство “ЕДЕЛЬВЕЙС,” 2022. – 334 с. ISBN 978-617-7619-31-3
https://olgailchenkoauthor.files.wordpress.com/2017/01/2022_ilchenko_new-textbook.pdf
13. Kramar, N. (2019). Engagement markers in The Feynman Lectures On Physics: Applying Hyland’s interaction framework to spoken academic discourse. *Advanced Education* 12, 127-134. (Web of Science Core Collection).
14. Kramar, N. (2019). A Cognitive Approach to Rhetorical Devices in Academic Discourse (Based on The Feynman Lectures on Physics). *European Journal of Literature and Linguistics*, 4, 14-17. doi.org/10.29013/EJLL-19-4-14-17
15. Lichtfouse, E. (2013). *Scientific Writing for Impact Factor Journals*. Nova Science. ISBN 1626189439
16. Lindsay D. (2011). *Scientific Writing = Thinking in Words*. CSIRO Publishing.
17. Machi, L., McEvoy, B. (2016). *The Literature Review: Six Steps to Success*, Corvin.
18. Mahrer, K. (1999). Ten common qualities of uncommonly effective writers.
https://pdfs.semanticscholar.org/830c/44397c995245884620d8a5b6c35c8c00449b.pdf?_ga=2.117278927.816394039.1586196378-1374623987.1586196378
19. Mahrer K. (2001). Cohesive Paragraphs. Retrieved from <http://www.geo.umass.edu/faculty/wclement/Writing/paragraphs1.pdf>
- McCarthy, M. (2016). *Academic Vocabulary in Use. Edition with Answers*. Cambridge University Press. ISBN 978-3125353350
 Pat Thomson Net <https://patthomson.net/>
20. Pinker S. (2014). *Why Academic Writing Stinks and How to Fix It*. The Chronicle of Higher Education, Inc.
21. Schimel, J. (2012). *Writing Science: How to Write Papers That Get Cited and Proposals That Get Funded*. New York, NY: Oxford University Press.
22. Skene A. (2016) *Writing an Analytic Essay*. - University of Toronto Scarborough. – Online – Retrieved from: <http://ctl.utsc.utoronto.ca/twc/sites/default/files/AnalyticEssay.pdf>
23. Sun, Y., & Yang, F. (2015). Uncovering published authors' text-borrowing practices: Paraphrasing strategies, sources, and self-plagiarism. *Journal Of English For Academic Purposes*, 20, 224-236. doi: 10.1016/j.jeap.2015.05.003

	24. Swales J. (2004). Research Genres: Explorations and Applications. Cambridge: Cambridge University Press. 25. Swan, M. (2017). Practical English Usage. Oxford University Press. ISBN 978-0194202466 26. Swatridge, C. (2014). Oxford Guide to Effective Argument and Critical Thinking Kindle Edition. Oxford University Press. ASIN B00KQK8ZQ0 27. Sword H. (2012). Stylish Academic Writing. Harvard: Harvard University Press. ASIN : B008J2GCZ8 28. The Thesis Whisperer https://thesiswhisperer.com/ 29. Wallwork, A., Southern A. (2020). 100 Tips to Avoid Mistakes in Academic Writing and Presenting (English for Academic Research). Springer. Kindle Edition. ASIN B08D7D34B2 30. Wallwork, A. (2019). English for Academic CVs, Resumes, and Online Profiles (English for Academic Research). Springer. Kindle Edition. ASIN B07RK24LQ7 31. Wallwork, A. (2016). English for Writing Research Papers. Springer. Kindle Edition. ASIN B01CHMQ3ZE 32. Yakhontova, T. (2020). English Writing of Non-Anglophone Researchers. J Korean Med Sci. 2020 Jul 6;35(26):e216. doi: 10.3346/jkms.2020.35.e216. PMID: 32627440; PMCID: PMC7338213. 33. Yakhontova, T. (2020). Conventions of English Research Discourse and the Writing of Non-Anglophone Authors. J Korean Med Sci. 2020 Oct 19;35(40):e331. doi: 10.3346/jkms.2020.35.e331. PMID: 33075853; PMCID: PMC7572226. 34. Yakhontova, T. (2021). Paragraphing in English Articles: Tips for Non-Anglophone Authors. J Korean Med Sci. 2021 Mar 15;36(10):e62. doi: 10.3346/jkms.2021.36.e62. PMID: 33724735; PMCID: PMC7961869. 35. Ільченко О., Шелковнікова З.Б., (2019) The Evolution of an Abstract. Лінгвістика ХХІ століття: нові дослідження та перспективи. – № 9. - К: НАН України. Центр наук. досліджень і викладання іноземних мов.– № 14. с. 74-83 http://langcenter.kiev.ua/Lingvistika%202019/5_Ilchenko_Shelkovnikova.pdf 36. Яхонтова Т.В. (2002). Основи англomовного наукового письма = English Academic Writing for Students and Researchers.Посібник. Львів: ВЦ ЛНУ ім. Івана Франка.
--	---

Силабус підготували:

Ільченко О.М., д.філол.н., проф.

Крамар Н.А., доктор філософії з філології , ст.н.с.

Бедрич Я.В., к.філол.н., доц.